

Stöd till områden med plötsliga strukturomvandlingar

Områden med plötsliga strukturomvandlingar har allt sedan år 2007 stötts med statliga åtgärder. Syftet har varit att förhindra att orter som har upplevt massuppsägningar ska lamslås och att arbetslösheten förlängs. Stöden har riktats till företagens och kommunernas investeringar samt till arbetskraftsförvaltningens åtgärder. Nya stödformer har inte utvecklats, utan områdenas normala stödsystem har tilldelats utökad finansiering under en viss tid. För verksamheten har årligen använts ca 40 miljoner euro. Vid revisionen utvärderades verksamhetens verkningar på sysselsättningen och myndigheternas verksamhet på områdena med strukturomvandlingar.

På basis av en statistisk analys som gjordes vid revisionen kan verksamhetens verkningar på sysselsättningen betraktas som positiva. Alla arbetsplatser som gått förlorade har emellertid inte kunnat ersättas på kort tid. Å andra sidan har enligt de intervjuer som gjordes vid revisionen stödfinansiering funnits att tillgå i tillräcklig omfattning och alla förnuftiga projekt har kunnat finansieras. Myndigheternas verksamhet kan således på basis av iakttagelserna vid revisionen som regel betraktas som lyckade och tillräckligt snabba. Utan åtgärderna vore situationen på områden med plötsliga strukturomvandlingar sannolikt sämre än den nuvarande. Visserligen kan en två år lång status som område med plötsliga strukturomvandlingar betraktas som en tämligen kort tid för åstadkommande av konkreta resultat. På flera områden har strukturomvandlingen varit snarare kontinuerlig än plötslig, varvid också de statliga stödåtgärderna borde ha haft längre tidsutsträckning.

Som helhet bedömt har verksamheten visat sig vara behövlig ur krisområdenas synvinkel. Särskilt viktigt är att förebygga långtidssarbetslöshet, för när arbetslösheten drar ut på tiden blir det svårare för personen att ånyo finna arbete. Reagerandet på strukturomvandlingarna kan också förbättras från det nuvarande så, att små orter redan på förhand bereder sig inför eventuella massuppsägningar.

Ca hälften av finansieringen vid strukturomvandlingar har varit delfinansierad av EU. För att åtgärderna ska vara så snabba och flexibla som möjligt, kunde en helt nationell finansiering betraktas som ett gynnsammare alternativ från områdenas synpunkt. Å andra sidan hade Finland mer än för närvarande ha utnyttjat möjligheterna till ytterligare finansiering från EU i hanteringen av strukturomvandlingarna. Från EU:s globaliseringsfond har beviljats finansiering för strukturomvandlingar av motsvarande slag som har inträffat också i andra EU-länder.

Uppföljningen av strukturomvandlingsåtgärderna har på basis av revisionen varit bristfällig. På basis av en uppföljning av hur de uppsagda har placerat sig kan man inte dra slutsatser angående det, vad som hade inträffat utan interventionen. Att utvärdera åtgärdernas reella effekter är således en krävande utmaning.